

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/50/2022
Identifikačné číslo spisu:	3111200807
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2024
Meno a priezvisko:	Mgr. Katarína Katková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:3111200807.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu A. D., narodeného XX. B. XXXX, P., G. XXX/XXX, zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Harakálym, Košice, Kováčska 28, proti žalovanému (označenému žalobcom ako) AXA poisťovňa, a.s., Česká republika, Praha 2, Lazarská 13/8, IČO: 281 95 604, konajúca prostredníctvom organizačnej zložky AXA poisťovňa a.s., pobočka poisťovne z iného členského štátu, Bratislava, Kolárska 6, IČO: 36 857 521, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 12C/10/2011, na základe dovolania žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 30. septembra 2021 sp. zn. 17Co/44/2021, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 30. septembra 2021 sp. zn. 17Co/44/2021 z r u š u j e a v e c m u vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

1. Okresný súd Trenčín (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 24. januára 2018 č. k. 12C/10/2011-384 uložil žalovanému (AXA poisťovňa, a.s., Česká republika, Praha 2, Lazarská 13/8, IČO: 281 956 04) povinnosť zaplatiť žalobcovi doplatok náhrady za bolesť vo výške 862 eur s 9% ročným úrokom z omeškania od 8. decembra 2010 do zaplatenia, všetko do 30 dní po právoplatnosti rozsudku (I. výrok) a vo zvyšnej časti žalobu, t. j. o zaplatenie 9% ročného úroku z omeškania zo sumy 862 eur od 13. novembra 2010 do 7. decembra 2010 zamietol (II. výrok). Zároveň súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 40%-tné zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 33.802,16 eur do 30 dní po právoplatnosti rozsudku (III. výrok) a vo zvyšnej časti žalobu, t. j. o zaplatenie 10% zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 12.476,34 eur, zamietol (IV. výrok). Ďalej súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 9% ročný úrok z omeškania zo sumy 11.858 eur (bolestné) od 8. decembra 2010 do 11. júla 2011 vo výške 631,56 eur do 30 dní po právoplatnosti rozsudku (V. výrok) a vo zvyšnej časti zamietol žalobu, t. j. o zaplatenie 9% ročného úroku z omeškania zo sumy 11.858 eur (bolestné) od 13. novembra 2010 do 7. decembra 2010 (VI. výrok) vrátane žaloby v časti o zaplatenie 9% ročného úroku z omeškania zo sumy 35.766 eur (SSU) od 13. novembra 2010 do 11. júla 2011 vo výške 2.116,56 eur

(VII. výrok). Súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 9% ročný úrok z omeškania zo sumy 1.540 eur (liečebné náklady) od 8. decembra 2010 do 2. novembra 2011 vo výške 125,30 eur do 30 dní po právoplatnosti rozsudku (VIII. výrok) a vo zvyšnej časti žalobu, t. j. o zaplatenie 9% ročného úroku z omeškania zo sumy 1.540 eur (liečebné náklady) od 13. novembra 2010 do 7. decembra 2010 vo výške 9,12 eur, zamietol (IX. výrok) s tým, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 9% ročný úrok z omeškania zo sumy 1.333,55 eur (liečebné náklady) od 8. decembra 2010 do 2. novembra 2011 vo výške 108,51 eur do 30 dní po právoplatnosti rozsudku (X. výrok) a vo zvyšnej časti žalobu, t. j. o zaplatenie 9% ročného úroku z omeškania zo sumy 1.333,55 eur (liečebné náklady) od 13. novembra 2010 do 7. decembra 2010 vo výške 7,89 eur, zamietol (XI. výrok). Súd prvej inštancie zamietol žalobu v časti o zaplatenie 9% ročného úroku z omeškania zo sumy 17.135 eur (bolestné) od 13. novembra 2010 do 30. októbra 2014 vo výške 6.113,67 eur (XII. výrok), v časti o zaplatenie 9% ročného úroku z omeškania zo sumy 48.740 eur (SSU) od 13. novembra 2010 do 30. októbra 2014 vo výške 17.390,17 eur (XIII. výrok) i v časti o zaplatenie 9% ročného úroku z omeškania zo sumy 619,04 eur (bolestné) od 13. novembra 2010 do 25. januára 2017 vo výške 345,73 eur (XIV. výrok). Súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 8% ročný úrok z omeškania zo sumy 3.540,49 eur (liečebné náklady) od 3. septembra 2016 do 25. januára 2017 vo výške 112,51 eur do 30 dní po právoplatnosti rozsudku (XV. výrok). Súd prvej inštancie zamietol žalobu vo zvyšnej časti, t. j. o zaplatenie 8,75% ročného úroku z omeškania zo sumy 3.540,49 eur (liečebné náklady) od 9. septembra 2012 do 2. septembra 2016 a vo výške prevyšujúcej 8% ročne, celkom vo výške 1.244,64 eur (XVI. výrok) a v časti o zaplatenie 9% ročného úroku z omeškania zo sumy 8.051 eur (SSU) od 13. novembra 2010 do 14. júla 2017 vo výške 4.833,91 eur (XVII. výrok). Prvoinstančný súd zastavil konanie v časti o zaplatenie sumy 619,04 eur s 9% ročným úrokom z omeškania od 26. januára 2017 do zaplatenia, o zaplatenie sumy 3.540,49 eur s 8,75% ročným úrokom z omeškania od 26. januára 2017 do zaplatenia, o zaplatenie základného SSU vo výške 80.773 eur a o zaplatenie časti z požadovaného 50% zvýšenia SSU v sume 36.361 eur (podľa jeho výpočtu v zátvorke na č. 1. 359 spisu), obe s úrokom z omeškania okrem žalovaných vyčíslených úrokov z omeškania z náhrady SSU (XVIII. výrok). O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov konania (XIX. výrok).

II.

2. Na základe odvolania žalobcu Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom z 19. septembra 2019 č. k. 17Co/174/2018-441 (v poradí prvým rozhodnutím) potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, t. j. v zamietavom výroku IV., v zamietavom výroku XII., v zamietavom výroku XIII., v zamietavom výroku XIV., v zamietavom výroku XVII. a vo výroku XIX. o trovách konania (I. výrok) s tým, že žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (II. výrok).

III.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) o ústavnej sťažnosti žalobcu rozhodol nálezom zo 4. augusta 2021 č. k. I. ÚS 24/2021-44 tak, že rozsudkom krajského súdu z 19. septembra 2019 č. k. 17Co/174/2018-441 v časti výroku, ktorým bol potvrdený výrok XIX. rozsudku súdu prvej inštancie z 24. januára 2018 č. k. 12C/10/2011-384 o náhrade trov prvoinstančného konania a v časti výroku o náhrade trov odvolacieho konania bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (1. výrok) a rozsudok krajského súdu z 19. septembra 2019 č. k. 17Co/174/2018-441 v časti výroku, ktorým bol potvrdený výrok XIX. rozsudku súdu prvej inštancie z 24. januára 2018 č. k. 12C/10/2011-384 o náhrade trov prvoinstančného konania a v časti výroku o náhrade trov odvolacieho konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (2. výrok). Ústavný súd uložil krajskému súdu povinnosť nahradiť sťažovateľovi trovy konania 450,29 eur a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu (3. výrok).

IV.

4. Následne odvolací súd uznesením z 30. septembra 2021 č. k. 17Co/44/2021-476 (v poradí druhým rozhodnutím) rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku XIX. o náhrade trov (prvoinštančného) konania zmenil tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100% (I. výrok) a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi v rozsahu 66,66% (II. výrok).

4.1. V odôvodnení uznesenia odvolací súd ohľadne výroku o trovách odvolacieho konania (II. výrok) poukázal na to, že o nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol v zmysle § 396 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“ alebo „Civilný sporový poriadok“) v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

4.1.1. Konštatoval, že žalobca odvolaním napadol šesť výrokov rozsudku súdu prvej inštancie (IV., XII., XIII., XIV., XVII., XIX.). Žalobca bol úspešný iba v jednom výroku, a to vo výroku XIX., nakoľko dosiahol odvolaním jeho zmenu na svoj prospech. Žalobca bol potom úspešný v odvolacom konaní iba v 16,67%, neúspešný bol v 83,33% (bol teda čiastočne úspešný žalovaný). Keďže niet racionálneho dôvodu, aby si strany v prípade čiastočného úspechu nahradili trovy konania navzájom, časť, ktorá sa prekrýva, sa musí odpočítať, a preto žalobca nahradí čiastočne úspešnému žalovanému 66,66% trov odvolacieho konania ($83,33\% - 16,67\% = 66,66\%$). V zmysle § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov bude rozhodovať súd prvej inštancie.

V.

5. Proti uzneseniu odvolacieho súdu z 30. septembra 2021 č. k. 17Co/44/2021-476, vo výroku, ktorým odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania (II. výrok), podal žalobca (ďalej len „dovolateľ“ alebo „žalobca“) dovolanie. Dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodil z § 420 písm. f) CSP.

5.1. Uvedol, že aj rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom, porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu či spravodlivý proces (rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II.ÚS 56/05).

5.2. Krajský súd vo výroku o náhrade trov konania zohľadnil právny názor, vyjadrený v náleze ústavného súdu zo 4. augusta 2021 č. k. I. ÚS 24/2021-44, z ktorého vyplýva, že právna úprava náhrady trov konania v sporovom konaní sa podľa predchádzajúcej úpravy Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) ako aj podľa súčasnej právnej úpravy Civilného sporového poriadku spravuje zásadou úspechu v konaní. Civilný sporový poriadok však už neobsahuje ustanovenie obdobné § 142 ods. 3 OSP, ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k úprave obsiahnutej v § 142 ods. 2 OSP. Z uvedeného síce vyplýva, že nepatrný úspech už Civilný sporový poriadok nepozná (a preto pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov sa podľa Civilného sporového poriadku zohľadňuje každý neúspech), avšak ani nová právna úprava nevylučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne ako podľa doterajšej úpravy. Tomuto záveru nebráni ani absencia výslovnej právnej úpravy v Civilnom sporovom poriadku zhodnej so skoršou úpravou v § 142 ods. 3 OSP. Uvedené je však vecou aplikácie a výkladu relevantných ustanovení Civilného sporového poriadku všeobecnými súdmi pri rozhodovaní o trovách konania v konkrétnej veci. V súvislosti s posudzovaním procesného úspechu strán sporu v konaní, ktorého predmetom je nárok, ktorého dôvodnosť a výšku je možné len predvídať, pretože závisí od znaleckého posudku, resp. úvahy súdu, je vedou i praxou akceptovaný názor, podľa ktorého zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však žalobcu, ktorému bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nemožno považovať za procesne neúspešného a ad absurdum ho zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie „presného“ výsledku konania. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Rovnako odborná otázka posudzovaná znalcom môže presahovať možnosti strany sporu, ktorá napr. výšku škody „iba“ odhaduje. Aj tu je primárny fakt, že škoda bola spôsobená; jej výška nasleduje. Žalobcu v takejto veci preto treba považovať za plne procesne úspešného, keďže mal plný úspech, čo sa týka základu uplatneného nároku, a súčasne výška

plnenia, vyplývajúca z jeho procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu.

5.3. Uvedený právny názor ústavného súdu odvolací súd nezohľadnil pri rozhodovaní o náhrade trov odvolacieho konania, keď ich náhradou zaťažil jeho, pričom nález a právny názor ústavného súdu sa nepochybne vzťahovali aj na výrok odvolacieho súdu o náhrade trov odvolacieho konania.

5.3.1. Aj predmetom odvolacieho konania bol jeho nárok na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia v znení neskorších predpisov, ktorého posúdenie výšky bolo závislé výlučne od úvahy súdu.

5.3.2. Ak teda odvolací súd svojou vlastnou úvahou posúdil zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia jemu priznanému ako dostatočné a v odvolacom konaní už nepriznal žiadnu ďalšiu časť tohto nároku, bolo spravodlivé nepriznať žiadnej zo strán náhradu trov odvolacieho konania. Takýto záver by primerane zodpovedal výsledku odvolacieho konania, kedy výrok odvolacieho súdu v merite veci závisel výlučne od jeho úvahy a zároveň oproti rozsudku súdu prvej inštancie mu neboli priznané ďalšie plnenia zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia.

5.3.3. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) zmenil uznesenie odvolacieho súdu o trovách odvolacieho konania (II. výrok) tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania s tým, že žalobca má voči žalovanému právo na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100% .

VI.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) pri skúmaní podmienok konania zistil, že odvolací súd konal so stranou konania (žalovaným) a dovolaním napadnutým uznesením rozhodol o trovách konania (vrátane trov odvolacieho konania) po tom, čo tento stratil procesnú subjektivitu (t. j. pred vydaním rozhodnutia odvolacieho súdu) a nepokračoval v odvolacom konaní s právnym nástupcom žalovaného.

7. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou voči žalovanému označenému ako AXA poisťovňa a.s., pobočka poisťovne z iného členského štátu, Kolárska 6, 811 06 Bratislava, IČO: 36 857 521 (ďalej len „AXA poisťovňa a.s., pobočka poisťovne z iného členského štátu“) domáhal náhrady škody na zdraví (náhrady bolestného, náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia, náhrady liečebných nákladov s príslušenstvom), pričom na základe návrhu žalobcu súd prvej inštancie uznesením z 21. decembra 2011 č. k. 12C/10/2011-78 okrem iných pripustil prístupenie ďalšieho účastníka do konania na strane žalovaného, a to AXA poisťovňa, a.s., Lazarská 13/8, Praha 2, Česká republika, IČO: 28 195 604 (prvý výrok).

8. Následne súd prvej inštancie uznesením z 19. novembra 2014 č. k. 12C/10/2011-296 konanie proti žalovanému 1/ (AXA poisťovňa a.s., pobočka poisťovne z iného členského štátu) zastavil (prvý výrok) s tým, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania v zastavenej časti (druhý výrok) s poukazom na to, že AXA poisťovňa a.s., pobočka poisťovne z iného členského štátu ako organizačná zložka podniku zahraničnej osoby nemala procesnú ani hmotnoprávnu subjektivitu, a teda sa jednalo o neodstrániteľný nedostatok podmienok konania (§ 104 ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku).

9. Súd prvej inštancie rozhodol vo veci samej rozsudkom z 24. januára 2018 č. k. 12C/10/2011-384, pričom odvolací súd rozsudkom z 19. septembra 2019 č. k. 17Co/174/2018-41 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, t. j. v zamietavom výroku IV., v zamietavom výroku XII., v zamietavom výroku XIII., v zamietavom výroku XIV., v zamietavom výroku XVII. a vo výroku XIX. o trovách konania (I. výrok) s tým, že žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% (II. výrok).

10. Po tom, ako ústavný súd nálezom zo 4. augusta 2021 č. k. I. ÚS 24/2021-44 zrušil rozsudok krajského súdu z 19. septembra 2019 č. k. 17Co/174/2018-441 v časti výroku, ktorým bol potvrdený výrok XIX. rozsudku súdu prvej inštancie z 24. januára 2018 č. k. 12C/10/2011-384 o náhrade trov

prvoinštančného konania, a v časti výroku o náhrade trov odvolacieho konania a vec mu vrátil na ďalšie konanie (II. výrok), odvolací súd uznesením z 30. septembra 2021 č. k. 17Co/44/2021-476 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku XIX. o náhrade trov konania zmenil tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovanému (AXA poisťovňa a.s., Lazarská 13/8, Praha 2, Česká republika, IČO: 28 195 604), v rozsahu 100% (I. výrok) a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi v rozsahu 66,66% (II. výrok).

11. Z výpisu z Obchodného registra, vedeného Mestským súdom v Prahe, Česká republika, vyplýva, že AXA poisťovňa a.s., Evropská 810/136, 160 00 Praha 6 - Vokovice, Česká republika, IČO: 281 95 604, zapísaná v Obchodnom registri Mestského súdu v Prahe, oddiel B, vložka číslo 12826 (ďalej len „AXA poisťovňa a.s.“), bola z obchodného registra vymazaná ku dňu 31. augusta 2021 z dôvodu, že AXA poisťovňa a.s., ako spoločnosť zanikajúca, zanikla dňom 31. augusta 2021 v dôsledku cezhraničnej fúzie zlúčením so spoločnosťou UNIQA poisťovňa, a.s., Evropská 810/136, 160 00 Praha 6 - Vokovice, Česká republika, IČO: 492 40 480, zapísanou v Obchodnom registri, vedenom Mestským súdom v Prahe, oddiel B, vložka číslo 2012 (ďalej aj „UNIQA poisťovňa, a.s.“) ako spoločnosťou nástupníckou, a so spoločnosťami AXA životní poisťovňa a.s., so sídlom Evropská 810/136, 160 00 Praha 6 - Vokovice, Česká republika, IČO: 618 59 524, zapísanou v Obchodnom registri, vedenom Mestským súdom v Prahe, oddiel B, vložka číslo 2831 a UNIQA poisťovňa, a.s., Krasovského 15, 851 01 Bratislava, Slovenská republika, IČO: 00 653 501, zapísanou v Obchodnom registri, vedenom pôvodne na Okresnom súde Bratislava I, oddiel Sa, vložka číslo 843/B, ako spoločnosťami zanikajúcimi s tým, že na nástupnícku spoločnosť (UNIQA poisťovňa, a.s.) prešiel celý majetok zanikajúcich spoločností, a to na základe Projektu cezhraničnej fúzie zlúčením z 30. marca 2021. Cezhraničná fúzia nadobudla právne účinky dňom 31. augusta 2021. Rozhodným dňom cezhraničnej fúzie bol 1. január 2021.

12. Podľa čl. 4 ods. 1 Základných princípov CSP, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

13. Na konanie na odvolacom a dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 378 ods. 1 a § 438 ods. 1 CSP).

14. Podľa § 161 ods. 1, 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Ak ide o nedostatok podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

15. Ustanovenie § 161 CSP ukladá súdu povinnosť v každom štádiu konania prihliadať na to, či sú splnené zákonom stanovené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť tak, aby súdne konanie mohlo prebehnúť v súlade so zákonom a aby súd v súlade so zákonom mohol tiež rozhodnúť.

15.1. Medzi základné procesné podmienky, na ktorých splnenie má súd povinnosť prihliadať aj bez návrhu počas celého konania, patrí podmienka procesnej subjektivity, t. j. spôsobilosti byť stranou sporu. Spôsobilosť byť stranou sporu znamená mať procesné práva a povinnosti, ktoré jej zákon priznáva, resp. ukladá. Predpokladom procesnej subjektivity je hmotnoprávna subjektivita vo význame mať práva a povinnosti podľa hmotného práva.

15.2. Civilný sporový poriadok v § 61 určuje, že procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

16. Podľa § 18 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“) spôsobilosť mať práva a povinnosti majú aj právnické osoby

16.1. Podľa § 19 ods. 2 OZ právnické osoby vznikajú dňom, ku ktorému sú zapísané do obchodného alebo iného zákonom určeného registra, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje ich vznik inak.

16.2. Podľa § 20a ods. 2 OZ právnická osoba zapísaná v obchodnom registri alebo v inom zákonom určenom registri zaniká dňom výmazu z tohto registra, pokiaľ osobitné zákony neustanovujú inak.

16.3. I podľa zákona č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník v znení neskorších predpisov (ďalej len

„Občanský zákoník“) právnická osoba zapísaná do verejného registra zaniká dňom výmazu z verejného registra (§ 185), pričom pri fúzii, a to zlúčením najmenej dvoch zúčastnených právnických osôb, jedna zo zúčastnených osôb zaniká s tým, že práva a povinnosti zanikajúcich osôb prechádzajú na jedinú zo zúčastnených osôb ako na nástupnícku právnickú osobu (§ 178 ods. 1 veta prvá, § 178 ods. 2 Občanského zákona).

17. Nedostatok procesnej subjektivity je spravidla neodstrániteľnou vadou konania. Treba ale zvažovať, či strana nemá procesnú subjektivitu od začiatku konania, alebo ju stratila v priebehu konania. Ak strana nedisponuje procesnou subjektivitou v čase začatia konania, ide o neodstrániteľnú vadu konania, ktorej následkom je jeho obligatórne zastavenie (§ 62 CSP).

17.1. Pri zániku právnickej osoby (ako strany sporu) počas konania, súd zisťuje, či má strana právneho nástupcu. Ak právnická osoba právneho nástupcu má, súd uznesením rozhodne, že v konaní pokračuje s týmto právnym nástupcom. Ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví (§ 64 CSP).

18. Dovolací súd konštatuje, že odvolací súd rozhodol dovolaním napadnutým uznesením z 30. septembra 2021 č. k. 17Co/44/2021-476 o trovách konania (vrátane trov odvolacieho konania), hoci žalovaný (AXA poisťovňa a.s.) už dňa 31. augusta 2021 zanikol (v dôsledku cezhraničnej fúzie zlúčením) a bol dňa 31. augusta 2021 vymazaný z obchodného registra, pričom právnym nástupcom zaniknutého žalovaného sa stala UNIQA poisťovňa, a.s., Evropská 810/136, 160 00 Praha 6 - Vokovice, Česká republika, IČO: 492 40 480.

19. Keďže v čase rozhodovania odvolacieho súdu nebola splnená základná procesná podmienka konania - podmienka procesnej subjektivity žalovaného, dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu podľa čl. 4 ods. 1 Základných princípov CSP s poukazom na § 438 CSP a § 161 CSP zrušil [§ 449 ods. 1 CSP rieši situáciu zrušenia rozhodnutia dovolacím súdom v prípade, ak dovolací súd dospeje k záveru, že dovolanie je dôvodné, čo nie je tento prípad, preto dovolací súd na základe tohto výslovného ustanovenia CSP nerozhodol] (viď uznesenie najvyššieho súdu z 26. mája 2021 sp. zn. 8Cdo/298/2019) a podľa § 450 CSP vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, že odvolací súd najprv postupom podľa § 64 CSP rozhodne, že v konaní pokračuje s právnym nástupcom žalovaného.

20. Ak bolo rozhodnutie odvolacieho súdu zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, odvolací súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP), pričom odvolací súd v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 453 ods. 1 a 3 CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.